

Nyopdaget forekomst af damflagermus
(*Myotis dasycneme*)
i det sydøstlige Sjælland,
Vordingborg Kommune. 2018.

Af

Thomas W. Johansen & Hans J. Baagøe

SENATUR

VORDINGBORG
KOMMUNE

Flagermus

Undersøgelsen er foretaget af:

Thomas W. Johansen

SeNatur

Hærvejen 10

4660 Store Heddinge

E-mail: thomas.w.johansen@gmail.com

Tlf.: +45 51 90 56 00

og

Hans J. Baagøe

Lektor emeritus ved Statens Naturhistoriske Museum

Eget firma: Flagermus Forskning og Rådgivning

Svalmstrupvej 10

4174 Jystrup

E-mail: hansjbaagoe@gmail.com

Tlf.: +45 40 76 25 47

Undersøgelsen er foretaget for:

Vordingborg Kommune, Afdeling for Byg, Land og Miljø

Bedes citeret: Johansen, T.W & H.J. Baagøe 2019. Nyopdaget forekomst af damflagermus (*Myotis dasycneme*) i det sydøstlige Sjælland, Vordingborg Kommune. 2018. Senatur for Vordingborg kommune.

Fotos i denne rapport er ©SeNatur og H.J. Baagøe

Forsidefoto: Damflagermus i Daugbjerg kalkguber © H.J. Baagøe

Indhold

Resume.....	4
Indledning	5
Biologi, flugtaadfærd, ekkoorientering, jagthabitater mv. for damflagermus (<i>Myotis dasycneme</i>).....	6
Formål	8
Metode.....	9
Baggrunden for undersøgelsen.....	9
Valg af undersøgelsesområde.....	9
Artsidentifikation ved lytning med flagermusdetektorer og automatiske lyttebokse.	10
Metodebeskrivelse.....	10
Valg af placeringer for stationære detektorer.....	11
Indsats	11
Dataindsamling	12
Dataanalyse.....	12
Datahåndtering.....	12
Resultater	13
Diskussion og konklusioner	17
Anbefalinger.....	19
Referencer.....	20
Bilag 1.....	21
Data damflagermus.....	21
Bilag 2.....	24
Notat vedrørende supplerende registreringer af flagermus i Vordingborg Kommune – sydøstlige Sjælland 2018. .	24
Data øvrige arter	27

Nyopdaget forekomst af damflagermus (*Myotis dasycneme*) i det sydøstlige Sjælland, Vordingborg Kommune. 2018

Af Thomas W. Johansen & Hans J. Baagøe

Resume

Damflagermus er fra nyere tid kun kendt fra Sjælland fra to registreringer med flagermusdetektorer. Ved en undersøgelse af flagermus med stationære flagermusdetektorer blev der i sommeren 2017 registreret damflagermus på et antal lokaliteter i det sydøstlige Sjælland. Dette kunne tyde på en mere fast forekomst af denne art i området. Med baggrund i vores viden om damflagermusens biologi, flugt- og fourageringsadfærd blev dette nærmere undersøgt i sommeren 2018. Ved en målrettet lytning med både håndholdte og stationære detektorer på nøje udvalgte positioner kunne det påvises, at der i hvert fald i somrene 2017 og 2018 har levet en fast bestand af damflagermus på det sydøstlige Sjælland i et område, der strækker sig fra omkring Præstø, dækker hele Jungshoved og rækker sydpå langs kysten til lidt syd for Kindvig. Undersøgelsen påviser, at damflagermusene benytter det store udbud af vandområder med optimale jagtbetingelser, der findes i området, og som er helt nødvendige for denne arts natlige insektjagt. Samtidigt blev der flere steder inde i land registreret damflagermus i såkaldt transportflugt. Denne flugtafærd er typisk for damflagermus, når de flyver fra dagkvarteret i et hus eller et hult træ og ud til de større åbne vandflader, som er deres foretrukne jagtområder, eller når de krydser landområder for at komme fra det ene jagtområde til det andet. Nogle af disse detektorregistreringer skete så tidligt på natten, at de pågældende damflagermus nødvendigvis må være fløjet ud fra deres dagopholdssted ganske kort tid forinden. Det står derfor klart, at et eller flere dagopholdssteder (Habitatdirektivets yngle- og rastesteder) for den stærkt beskyttede og sårbare damflagermus befinder sig i nærområdet. Bestanden er muligvis lille. Det vil kræve en yderligere og potentielt ret omfattende undersøgelse at finde frem til dagopholdsstedet(erne). Først her vil man kunne få klarhed over, om bestanden omfatter en koloni af ynglende hunner, og først her vil man kunne få et indtryk af bestandens størrelse (antal individer).

Indledning

I nutidens Danmark er damflagermusen registreret som relativt vidt udbredt men spredt forekommende på egnede lokaliteter i Midt -og Nordjylland, samt med en veletableret og stabil bestand i området omkring Guldborgsund (Baagøe 2001 og 2007, Møller mfl. 2013, Baagøe og Fjederholt 2014). I områder med en fast forekomst af damflagermus, kan man ved grundig lytning med flagermusdetektorer på egnede lokaliteter næsten altid finde arten jagende over åbne vandflader på større søer, åer, fjorde mv., som er dens foretrukne jagthabitat. Desuden er der et stigende antal enkeltfund fra andre dele af landet (f.eks. Baagøe 2007 og upubl., Johansen 2016, Björkstén m.fl. 2018). Bortset fra ganske få detektorregistreringer er arten ikke kendt fra Sjælland i nyere tid, selvom der gennem årene er blevet lyttet adskillige nætter ved de fleste større vandflader, der syntes at være optimale jagthabitater for damflagermus.

Det var derfor interessant, at damflagermusen ved Thomas W. Johansens undersøgelser i 2017 blev registreret flere steder i området syd for Præstø i det sydøstlige Sjælland, Vordingborg Kommune. På en række nærliggende detektorlokaliteter blev der registreret damflagermus i transportflugt flyvende over land kort efter artens udflyvningstidspunkt. Dette kunne tyde på, at der i sommeren 2017 har været et eller flere dagopholdssteder (muligvis ynglekolonier) i området, og dermed en nyopdaget, lokal forekomst af damflagermus. Det var helt oplagt, at det burde undersøges nærmere, om det drejede sig om en mere fast forekomst af arten, og hvordan damflagermusene anvendte området.

På basis af vore erfaringer med artens foretrukne jagthabitater fra andre landsdele stod det os klart, at de udstrakte vandflader ved Præstø Fjord, Noret ved Roneklint og ud for øvrige kyststrækninger længere sydpå, så særdeles lovende ud som optimale fourageringsområder for en lokal bestand af damflagermus. Faktisk nåede vi i eftersommeren 2017 forsøgsvist at lytte over vandfladerne på Jungshoved Nor ud for ud for Jungshoved Kirke. Som vi havde formodet, fandt vi ganske rigtigt enkelte damflagermus jagende kortvarigt her.

Som alle vore 17 kendte flagermusarter er damflagermusen anført på Habitatdirektivets Bilag IV, der bl.a. omhandler beskyttelse af yngle- og rastesteder, sikring af fourageringsområderne og opretholdelse af økologisk funktionalitet. Tre af arterne, heriblandt damflagermusen, er desuden også på Bilag II, og kan dermed indgå på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områder. Detaljeret information vedrørende flagermus og dansk lovgivning findes i Naturstyrelsens Forvaltningsplan for Flagermus (Møller m.fl. 2013) Desuden er damflagermusen vurderet som sårbar (VU) på den danske rødliste 2010 (Baagøe 2010), og endelig kan arten anses som en særlig national ansvarsart (Møller mfl. 2013), og den figurerer på den Danske Gulliste som national ansvarsart (Stoltze, 1998). Forvaltningsmæssigt er der således et åbenlyst behov for mere viden om den nyopdagede forekomst af damflagermus i det sydøstlige Sjælland. Er der tale om en stabil bestand, og er det muligt at finde dyrene jagende i de potentielle velegnede fourageringshabitater, som området byder på? En stor del af de omtalte vandområder er udpeget som Natura 2000 område.

Biologi, flugtdadfærd, ekkoorientering, jagthabitater mv. for damflagermus (*Myotis dasycneme*).

I dette afsnit gøres der detaljeret rede for vigtige forhold i damflagermusens biologi baseret på Hans J. Baagøes mangeårige erfaringer med arten. Viden om damflagermusenes flugtdadfærd, jagtstrategi og valg af jagthabitat har været vigtige for vores valg af undersøgelsesmetode, udpegning af detektorplaceringer i feltet osv. i vort forsøg på at registrere artens tilstedeværelse i området.

I den aktive del af året har damflagermusen dagopholdssteder (inkl. ynglekolonier om sommeren) i huse (større ældre bygninger på landet, men også parcelhuse og lignende). De kan dog også benytte hulheder i træer (Baagøe 2007, Møller m.fl. 2013). Vinterkvartererne findes primært i kalkgruberne i Jylland, der hver vinter huser størstedelen af den jyske bestand i størrelsesordenen 8000 individer (Baagøe & Degn 2009). Arten overvintrer også i mindre antal i kældre, bunkere osv. Overvintringsstederne for de østdanske bestande kendes foreløbigt ikke.

Damflagermusene er specialister i at jage insekter lavt over vandflader, og det er her de bruger næsten al deres fourageringstid. Deres foretrukne jagtområder er større vandflader på større søer, åer og fjorde, vige, vejler osv. men også længere til havs i f.eks. Østersøen eller Limfjorden. Brakvand er ingen hindring, blot der er rigeligt med insekter. Kun undtagelsesvist træffes damflagermusene jagende helt lavt over tætte rørskovsbevoksninger og åbne græsflader (Baagøe 2007).

Når de jager lavt over større vandflader er damflagermus som regel relativt nemme at artsbestemme med detektormetoden. Her benytter de nemlig foruden de "gængse" stejle frekvensmodulerede skrig (FM), som er typiske for *Myotis*-arterne, også ind imellem nogle meget artstypiske skrig, som har en midterdel omkr. 32-35 kHz med næsten konstant frekvens (Cf). Disse lyde er nemme at kende på spektrogrammet på computeren, og kan også genkendes ved direkte lytning med en god flagermusdetektor (Ahlén og Baagøe 1999). I andre situationer undlades disse lyde som f.eks. under transportflugt over land eller under forskellige flugtmanøvrer. Her benytter damflagermusene FM-skrig, der lettere kan forveksles med visse andre flagermusarters skrig. Der er dog mindre forskelle, som ofte gør artsbestemmelse mulig, men det kræver gode optagelser af lange skrigsekvenser, og en del optagelser må kasseres som ubestemte.

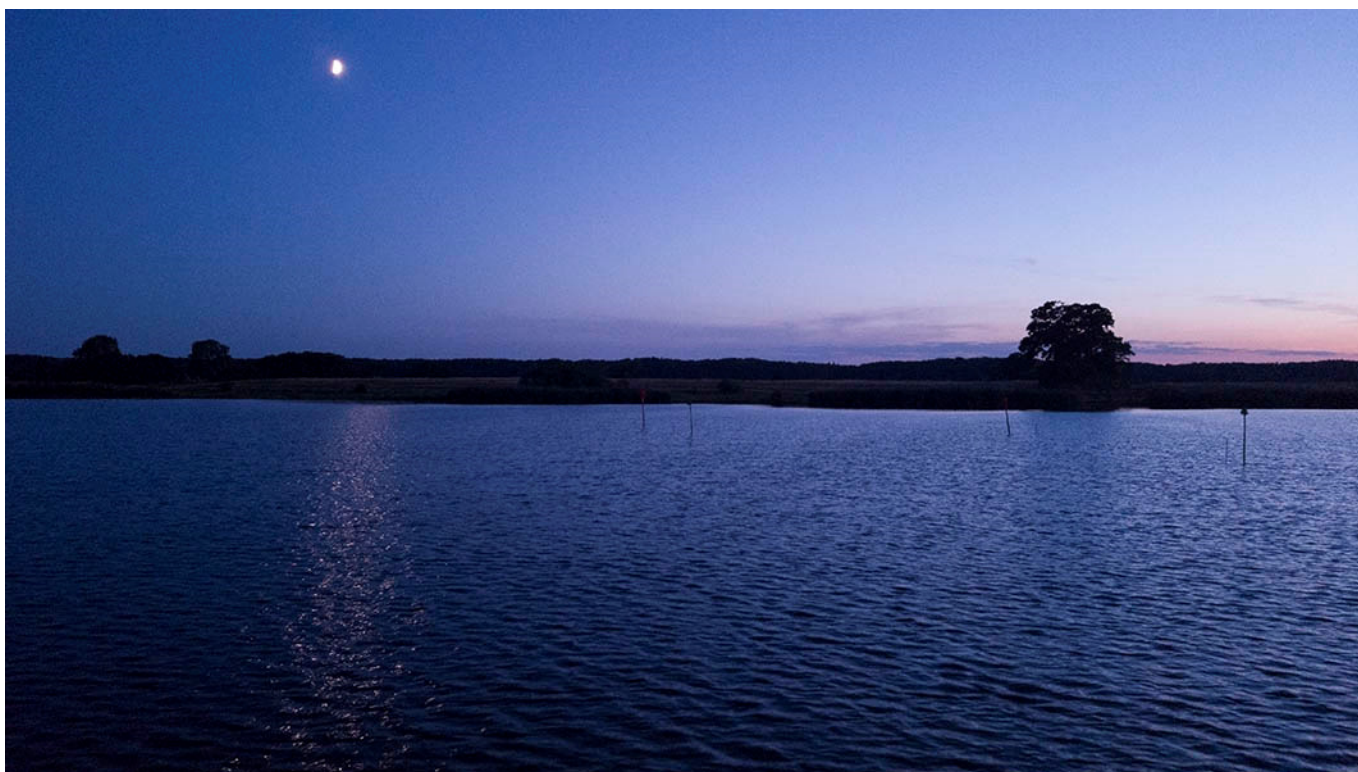
Som for alle andre flagermusarter er også hunnerne hos damflagermus afhængige af at kunne komme hjem til kolonistedet for at give ungerne die - ofte flere gange i løbet af natten. Denne ret hurtigt flyvende art flyver vidt omkring på den natlige insektjagt, (10 km væk fra kolonien er målt (Haarsma pers.com.)), og formodentlig kan de sagtens fouragere længere væk; for hunnernes vedkommende dog især udenfor yngletiden. Damflagermus er således truffet jagende langt til havs i Østersøen (Ahlén m.fl. 2009).

Damflagermus er kendt for at flyve sent ud efter solnedgang og at benytte de samme veletablerede ruter langs vandløb og andre ledelinjer år efter år (Haarsma 2014). Udflyvningstidspunktet kan variere lidt i forhold til, hvor lys aftenen er og til vejrforholdene i øvrigt. Danske målinger fra Sundby på Lolland ultimo juli (yngletiden) viser en udflyvning af 51 individer startende 42 min efter solnedgang, og efter ca. ½ time var udflyvningen klinget helt af (Baagøe & Fjederholt 2014). Kort efter udflyvningen kan damflagermusene findes jagende ved de første vandflader. I Danmark møder vi dem tit i transportflugt over land ofte følgende ledelinjer i landskabet, men de kan også flyve mere spredt gennem helt åbent land på vej mod vandet. Under transportflugten jager de sjældent, men det ser ud til, at de ofte stopper ved mindre vandflader på vejen og jager der i nogle minutter, hvorefter de fortsætter deres rute til andre steder (se f.eks. Baagøe & Fjederholt 2014.). Vi kan således ofte finde dem jagende mange sammen på en gang men kortvarigt, ved den ene mindre vandflade efter den anden (mølledamme, særlige dele af et åløb osv.). Både under transportflugten og ved sådanne mindre vandflader kan man let "misse" dem. Der er ingen tvivl om, at disse smålokaliteter med mindre vandflader sammenlagt kan være af stor betydning for arten, og det er derfor, vi advarer mod, at man i Jylland og Skåne nedlægger den ene mølledam efter den anden.

Det er imidlertid ved de store vandflader, at man skal lede, hvis man vil finde ud af, om der er en bestand med stabil forekomst i området. Men også her skal man være forsigtig, for damflagermusene jager oftest enkeltvist og dækker tit om nødvendigt meget store områder. Lytter man et bestemt sted ved kysten af en større sø eller fjord, kan man opleve, at damflagermusene kommer og går, og det kræver tålmodighed at vente på dem. Damflagermusene kan faktisk godt jage insekter, selvom der er småbølger på vandet, men de jager først og fremmest der, hvor der er nogenlunde læ og stille vand med flere insekter. Derfor jager de ofte heller ikke de samme steder i f.eks. en fjord hver nat - det afhænger af vejrforholdene. I nogle situationer jager de kun kortvarigt et sted, eller de passerer blot stedet på deres fourageringsture rundt i et større vandområde. Vi har observationer, der tyder på, at damflagermusene i meget hård blæst undgår de store vandflader og begrænser sig til at jage hele natten ved mindre søer og åer, hvor der er bedre læ. Når alt dette er sagt, er der dog steder, hvor der hyppigt er et godt insektudbud, og hvor man næsten altid i sommertiden kan finde jagende damflagermus (bortset fra i meget dårligt vejr). Det forudsætter naturligvis, at arten er til stede i området med et vist individantal. Det er sådanne steder, man skal finde frem til og lytte med detektor, hvis man vil forsøge at konstatere, om der er en bestand af arten i det pågældende lidt større lokalområde. Ved vurdering og udvælgelse af de pågældende lokaliteter har man stor glæde af at lyse med en kraftig lampe ud over vandfladerne for at få et indtryk af insektmængden, inden man beslutter sig for lytning med flagermusdetektorer på stedet.

Både Præstø fjord, Noret, udløbet ved Maderne, og Jungshoved Nor byder på gode fourageringssteder for arten med muligheder for læ forskellige steder alt efter vindretning.

Meget af ovenstående erfaringsgrundlag bygger på en kombination af lytning med håndholdte detektorer af høj kvalitet (Pettersson D1000X og tidligere modeller) inklusivt visuelle observationer med en kraftig lygte, og brug af stationære detektorer (automatiske lyttebokse, Pettersson D500X) til at løse opgaven.

Figur 1. Udsigt over Jungshoved Nor den 19. juli 2018 kl. 22.30 - 53 minutter efter solnedgang.

Formål

Denne detailundersøgelse er et forsøg på at fremskaffe mere detaljeret viden om den forekomst af damflagermus, der blev registreret i sommeren 2017 i det sydøstlige Sjælland i området omkring og syd for Præstø (Figur 2) med det hovedformål at få et klarere indtryk af, om der er tale om en fast forekommende bestand af arten.

Vi vil:

- Undersøge om damflagermus kan genfindes i 2018 flyvende inde i land i området.
- Undersøge om de omkringliggende vandområder benyttes som fourageringsområder for jagende damflagermus.
- Forsøge at opnå data der kan belyse, om damflagermusene kommer fra dagkvarterer (kolonier) i nærområdet.
- Vurdere bestandens udbredelse i området.
- På basis af resultaterne give forslag vedrørende forvaltning af damflagermusen, evt. yderligere undersøgelser og overvågning.

Det er vigtigt at bemærke, at denne undersøgelse ikke indbefatter en eftersøgning af selve dagopholdsstederne (og evt. ynglekolonier). En sådan undersøgelse er potentielt meget tidskrævende, og kan i øvrigt bedst foretages, når man først har fremskaffet mere detaljeret viden om artens færden i området.

Ud over informationer om damflagermus giver nærværende undersøgelse som biprodukt registreringsdata for de øvrige arter, der blev fundet i området i 2018. En redegørelse for alle disse artsdata er inkluderet som et selvstændigt notat vedhæftet denne rapport. De bør ses som et supplement til Thomas W. Johansens rapport fra 2017.

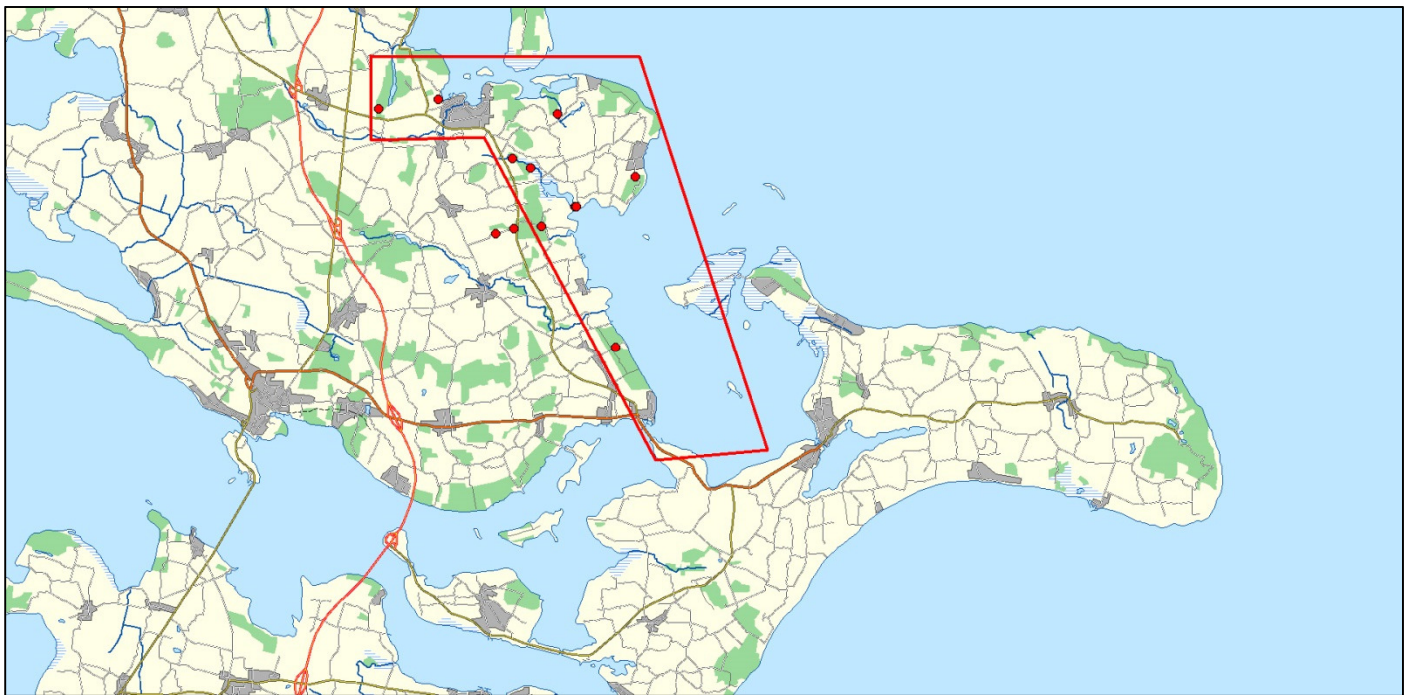
Metode

Baggrunden for undersøgelsen

Denne undersøgelse tager udgangspunkt i projektet *Flagermus i Vordingborg Kommune Sydøstsjælland 2017* (Johansen, 2017), hvor der i 2017 blev fundet damflagermus i området. Designet for nærværende specialundersøgelse af damflagermus i området er baseret på erfaringer om artens biologi og specielle flugt- og jagtadfærd i naturen, som beskrevet i afsnittet ovenfor.

Valg af undersøgelsesområde

Undersøgelsesområdets afgrænsning (Figur 2) blev foretaget på baggrund af fundstederne af damflagermus i 2017 (Johansen, 2017). Særligt to områder var i fokus: Præstø Fjord og havet syd for Jungshoved. Inden for dette afgrænsede område udpegede vi lokaliteter, som var nemt tilgængelige og gav mulighed for, at vi på en nat kunne besøge adskillige lokaliteter. Disse besøg skulle give os vigtige erfaringer med lokaliteterne, som vi siden anvendte til at udpege placeringer af stationære detektorer (Figur 2).

Figur 2. Afgrænsning af undersøgelsesområdet for undersøgelsen i 2018 (rød indramning) på baggrund af fundsteder for damflagermus i 2017 (røde prikker).

Artsidentifikation ved lytning med flagermusdetektorer og automatiske lyttebokse.

Flagermusene benytter sig af ekkoorientering. Flyvende flagermus udstøder hele tiden korte ultralydsskrig, og ved hjælp af de ekkoer, som disse lyde kan give fra omgivelserne, er flagermusene i stand til at finde vej i mørket og til at finde og fange deres bytte (se f.eks. Baagøe 1991).

En flagermusdetektor er en elektronisk optager forsynet med en ultralydsmikrofon. Den kan dels transformere flagermusenes ekkoorienteringsskrig om til lyde, der er hørbare for det menneskelige øre, og de mere professionelle modelleres vedkommende kan desuden lagre lydene i digitale filer, der kan analyseres i særligt computerprogram til ultralyde (f.eks. BatSound, Pettersson Elektronik AB).

I dette projekt er der anvendt flagermusdetektorer af høj kvalitet. Med flagermusdetektorerne er vi i stand til at finde flagermusene på deres natlige jagt efter insekter og optage deres lyde. Vi kan også til en vis grad finde ud af, hvad de laver, f.eks. om de jager insekter, for under selve insektfangsten ændrer de på hastigheden af deres ultralydsskrig i de såkaldte "fangstbuzzes". Yderligere har flagermusene sociale lyde af forskellig slags, som f.eks. kan høres i nærheden af ynglekolonierne, eller i parringstiden i sensommer og efterår, hvor hannerne benytter revirhævdende lyde, eller lyde, der lokker hunner til mv. Såvel orienteringsskrig som sociale lyde er (med få undtagelser) arts-karakteristiske og kan bruges til artsbestemmelse – enten direkte i felten eller/og ved efterfølgende analyser på computeren. Artsidentifikation er kun mulig med det bedste apparatur, og kun på baggrund af gode lange optagelser. Det er ofte svært og kræver megen erfaring, bl.a. fordi flagermusene ændrer på lydene beroende på, hvad de foretager sig. Nogle af arterne kan være yderst vanskelige at skelne fra hinanden, især gælder det visse af arterne tilhørende slægten *Myotis*. Der er en hel del tilfælde, hvor det simpelthen ikke lader sig gøre, og hvor man blot må notere sig, at det var en *Myotis* sp. Ultralydsskrigene fra de to arter Brandts flagermus og skægflagermus kan ikke skelnes fra hinanden og registreringerne må noteres som Brandts/skægflagermus. Det kan nogle gange hjælpe, at man også kan komme til at se den enkelte flagermus med den stærke lygte, som man altid bør have ved hånden, når man lytter med håndholdt detektorer, for der er artsforskelle i størrelse, flugtadfærd og bugfarve, som kan afsløre, hvilken art det er. Nærmere detaljeret redegørelse for alt dette på dansk findes i: Baagøe & Jensen (2007) og Forvaltningsplanen for flagermus (Møller et al. 2013). Vores metode til selve artsidentifikationen bygger på principperne beskrevet i Ahlén & Baagøe (1999), og vi har desuden baseret os på Ahlén og Baagøes erfaringer gjort gennem mange års feltarbejde under forberedelserne af en internetbaseret "Guide to Field Identification of Bats in Europe" med lydseksempler på alle arterne. Denne guide forventes at udkomme i 2019 eller 2020. Særligt "vanskelige" lydbestemmelser i dette projekt er blevet "krydstjekket" af Prof. I. Ahlén, idet Ahlén og Baagøe altid udveksler vanskelige lydoptagelser til "krydstjek."

Metodebeskrivelse

I denne undersøgelse er der anvendt håndholdte detektorer til aktiv lytning og stationære detektorer til passiv lytning. Lytning med håndholdte detektorer giver mulighed for den sikreste artsbestemmelse, for at kunne afpatruljere et område, for at lytte i mange retninger, og for detaljerede studier (suppleret med en stærk lampe) af flagermusenes flugt- og jagtadfærd. Lytning med stationære detektorer placeret på nøje udvalgte steder har den store fordel, at man kan lytte på det samme sted hele natten igennem. For en art som damflagermusen, der flytter så meget rundt er lytning med mange stationære detektorer på mange lokaliteter samme nat en god mulighed for at registrere også individer, der blot jager kortvarigt på stedet eller blot passerer forbi. Det gælder formodentligt også i høj grad i områder med et ringe individantal.

Vi har benyttet detektormetoden til:

1. Aktiv lytning hvor vi med håndholdte flagermusdetektorer opsøgte egnede lokaliteter og lyttede os frem til flagermusaktivitet.

2. Passiv lytning hvor vi ud fra erfaringerne fra den aktive lytning, udvalgte egnede detektorplaceringer og opsatte en stationær flagermusdetektor, der den efterfølgende nat registrerede alle passerende flagermus.

Valg af placeringer for stationære detektorer

- For at finde frem til om vi også i 2018 kunne finde damflagermus på lokaliteter, hvor de blev fundet i 2017, blev der udvalgt fire detektorplaceringer på en nord-sydgående linje fra Ræveholms Mose i nord til en skovkant vest for Jungshoved Vig i Syd.
- For at undersøge om damflagermusene anvendte havområderne i undersøgelsesområdet som fourageringsområde, opsattes en række detektorer langs kysterne. Disse detektorer blev så vidt muligt, opsat på stativ ude i vandet, med mikrofonen pegende væk fra land (Figur 3).

Oftest har detektorerne stået på privat grund, hvilket er sket efter tilladelse fra lodsejeren. Vordingborg Kommune har leveret en oversigt over lodsejerne.

Figur 3. Flagermusdetektor opsat ud for Nysø Gods med fokus på at opfange flagermus ud over Præstø Fjord.

Indsats

Data blev dels indsamlet ved aktiv lytning dels ved passiv lytning.

Fire nætter blev anvendt på aktiv lytning, hvor vi fra ca. 40 minutter efter solnedgang besøgte udvalgte lokaliteter langs kysten inden for undersøgelsesområdet. Her var fokus på lokaliteter langs den sydlige del af Præstø Fjord og kysten fra Jungshoved Kirke til Kalvehave Havn. Under denne aktive lytning blev der konstant optaget passerende flagermus, som siden blev analyseret og resultaterne arkiveret i en database.

På 19 steder inden for undersøgelsesområdet blev der foretaget passiv lytning. Her blev der på hver placering opsat en flagermusdetektor, der i mindst en nat fra solnedgang til solopgang optog lydfiler af alle passerende flagermus. Disse lydfiler blev siden analyseret og resultaterne arkiveret i en database.

Dataindsamling

Data blev indsamlet med stationære flagermusdetektorer af mærkerne Pettersson D1000X og Wildlife Acoustics SM2+BAT og SM4 FS. Til aktiv lytning blev der fortrinsvis anvendt Pettersson. Til passiv lytning blev der kun anvendt Wildlife Acoustics, disse flagermusdetektorer blev forprogrammeret således, at de automatisk startede registreringerne ved solnedgang og stoppede ved solopgang. De stationære detektorer blev programmeret, så de kun optog lyde, der lå i et frekvensområde på mellem 14 og 192 kHz.

Dataanalyse

De indsamlede data fra de stationære detektorer blev siden konverteret til lydfiler (i wav format). Lydfilerne blev gemt i filer af maksimum 5 sekunders varighed. Det vil for eksempel sige, at en flagermus, der opholdt sig over detektoren i 60 sekunder, resulterede i hele 12 lydfiler (siden benævnt registreringer). I denne proces skete der også en filtrering, således at mængden af lydfiler med støj blev minimeret. Hver enkelt lydfil blev efterfølgende analyseret på computer med et særligt software til ultralydsanalyser – eksempelvis Batsound. Metoden til selve artsidentifikationen som er beskrevet ovenfor, bygger på principperne beskrevet i (Ahlén og Baagøe, 1999) og (Skiba, 2009).

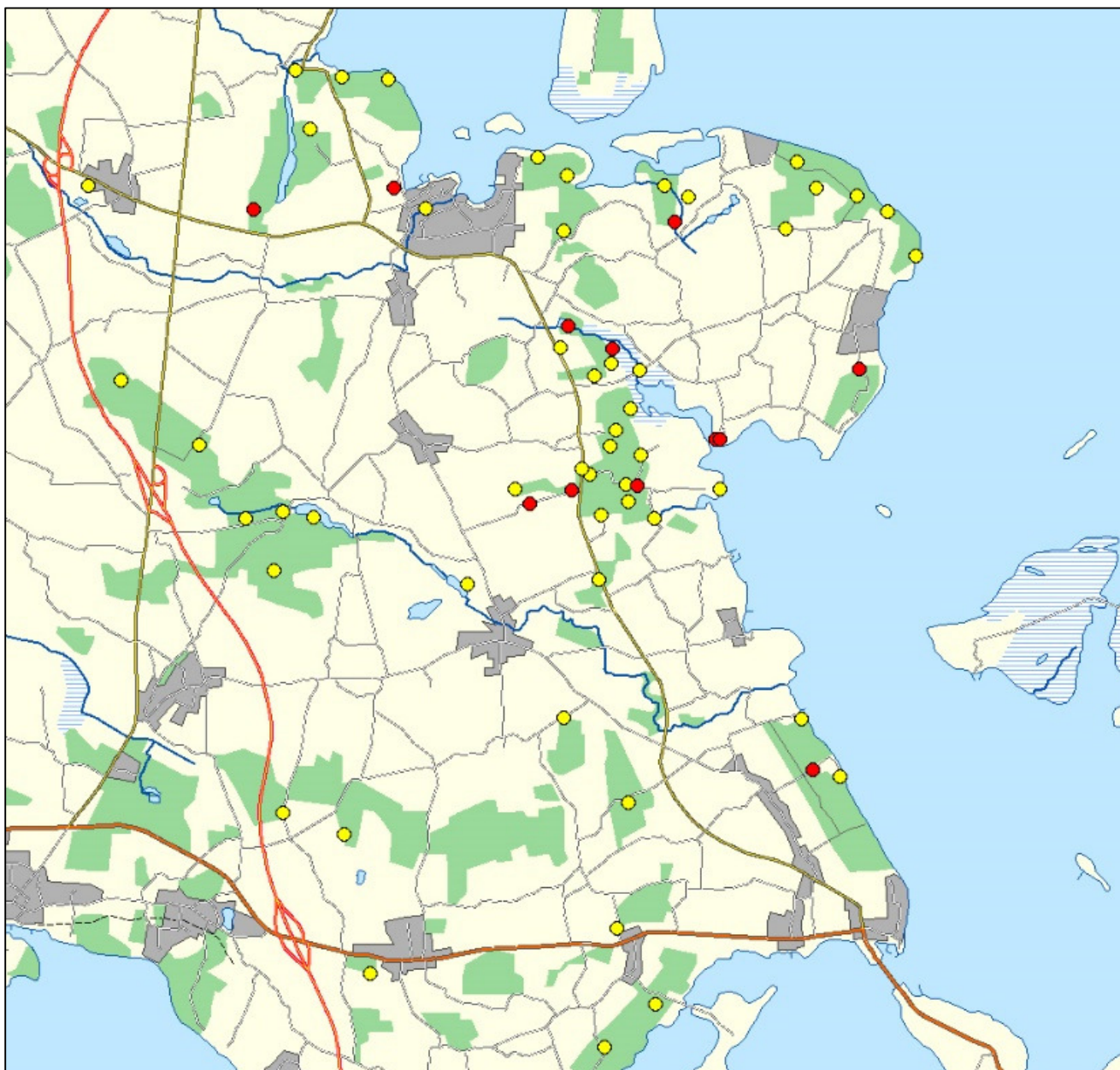
Datahåndtering

Alle lydfiler blev navngivet med lokalitet, dato, tid og position (bredde og længdegrader i decimalgrader). Analyserede data pr lydsekvens blev indtastet i en database med følgende felter:

- Boks
- Projekt
- Lokalitet
- Lat (position breddegrad)
- Long (position længdegrad)
- Dato
- Tid
- Millisekunder
- Art
- Klokketæt for første registrering efter solnedgang

Resultater

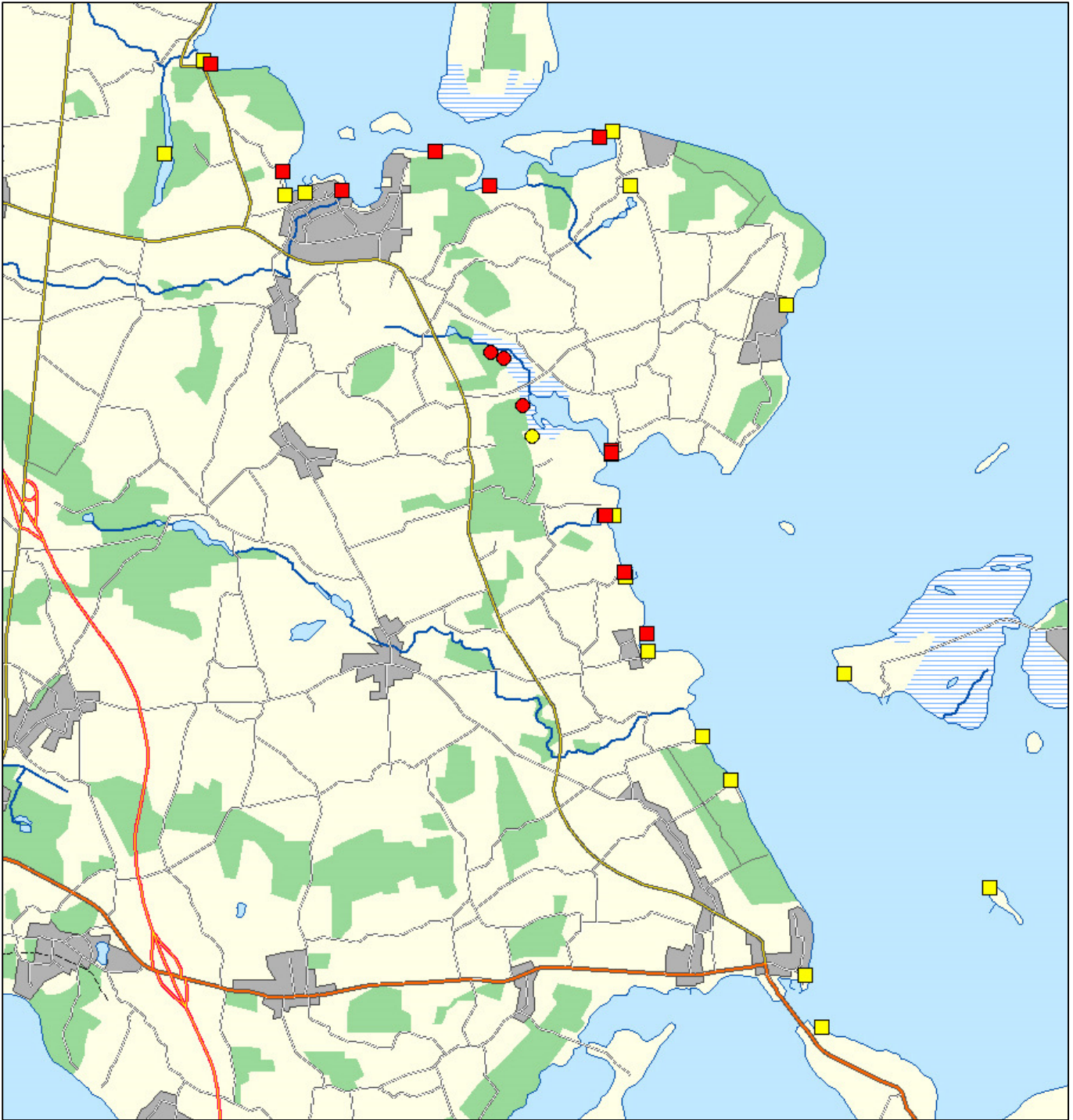
Ved undersøgelserne i 2017 blev der lyttet med flagermusdetektorer efter alle flagermusarter. Figur 4 viser placeringen af samtlige 62 stationære detektorer i området samt en enkelt position ved Jungshoved Kirke, hvor der senere på sommeren blev lyttet direkte efter damflagermus med håndholdt detektor ud over vandfladen. Positioner med rød prik viser positiv registrering af flyvende damflagermus. Analyser af alle lydfiler med optagelser af damflagermus fra de stationære detektorer placeret inde i land viser den skrigform, der er typiske for damflagermus i transportflugt over land (se det generelle afsnit om damflagermus ovenfor). Optagelserne fra kanten af Jungshoved Nor indeholder den skrigform, som optræder hos damflagermus i typisk fourageringsflugt lavt over vandflader, og denne flugtdadfærd blev også iagttaget på stedet. Figur 4 viser således i alt 12 registreringspositioner med flyvende damflagermus. 11 af dem med damflagermus flyvende over land. Desuden ses en enkelt position, hvor vi i 2017 nåede forsøgsvist at lytte ud over vandet på Jungshoved Nor og fandt damflagermus jagende insekter i typisk flugt flyvende lavt over vandfladen.

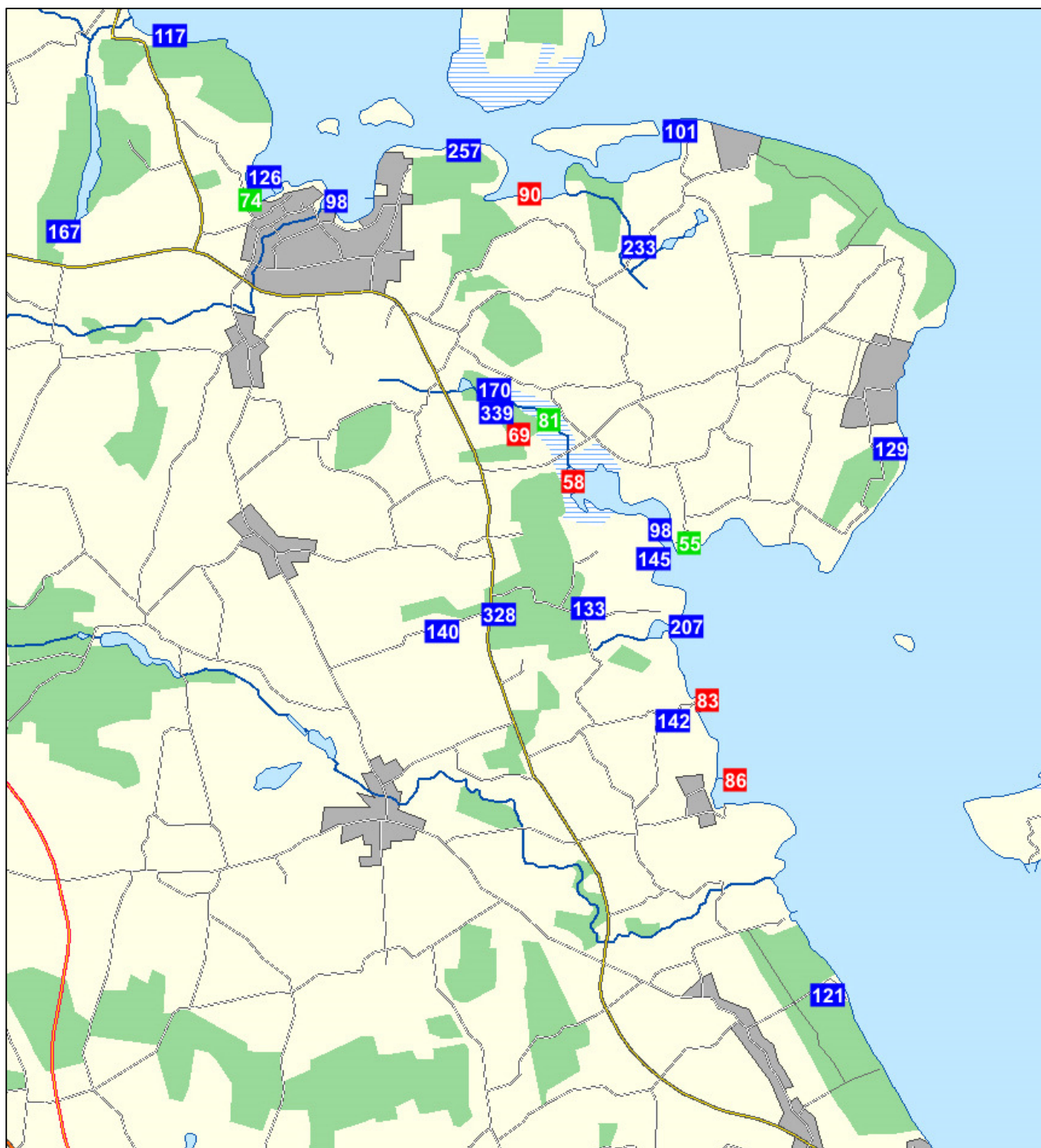
Figur 4. Undersøgssteder i 2017. Undersøgssteder uden registreringer af damflagermus markeret med gul prik. Undersøgssteder med registreringer af damflagermus markeret med rød prik.

I 2018 var undersøgelserne direkte målrettet en eftersøgning efter damflagermus. Her inkluderede vi lytning fra tilgængelige og nøje udvalgte positioner på kysten ud over vandflader. Fire stationære detektorer blev placeret inde i land (prikker) i det område, hvor der i 2017 var flest positive registreringer af damflagermus (Figur 5). På i alt 30 positioner (firkantet signatur) blev der lyttet enten med stationære detektorer, håndholdte detektorer eller begge dele. Signaturer (prikker eller firkanter) med rødt viser positiv registrering af damflagermus. Damflagermus i formodet transportflugt blev genfundet på tre af de fire positioner inde i land (Figur 5). Ved lytning ud over vandfladerne blev der registreret ekkoorienteringsskrig fra damflagermus på i alt 10 positioner. Flertallet af lydfilerne indeholdt de karakteristiske skrig, som damflagermus bruger i denne typiske flugadfærd (se afsnittet "Biologi mv."). De positive fund af damflagermus er koncentreret om to områder: Nordkysten langs Præstø Fjord fra Hulebækkens udløb østpå til Noret ved Roneklint samt kysten fra Jungshoved Nor og sydpå til Kindvig. Detektorpositionerne på kysten syd for Kindvig og til nordspidsen af Koster Land samt på Nyord og Lindholm viser ingen positive registreringer af damflagermus.

Figur 6 viser alle detektorpositioner for både 2017 og 2018, hvor der blev registreret damflagermus med tal, der viser tidspunktet for første registrering i minutter efter solnedgang. Tidlige registreringer dvs. fra 55 op til 90 minutter efter solnedgang er angivet med grønt for 2017 og rødt for 2018. Registreringer senere på natten er angivet med blå. Damflagermusen er kendt for altid at flyve sent ud om aftenen. De danske målinger fra d. 31 juli 2014 (se afsnit om "Biologi mv.") viste, at udflyvningen fandt sted fra 42 til ca. 72 minutter efter solnedgang. Sammenholder vi denne tidsangivelse for damflagermusenes udflyvning med de observerede tidligste registreringer på Figur 6, fremgår det klart, at de pågældende damflagermus blev registreret på detektorerne kort tid efter udflyvningen, og at de således må være fløjet ud fra et (eller flere) dagopholdssted(er) i nærområdet.

Figur 5. Undersøgelsessteder i 2018. Undersøgelsessteder, hvor der er lyttet over land, er markeret med prikker. Undersøgelsessteder, hvor der er lyttet ud over vandflader, er markeret med firkanter. Gul markerer undersøgelsessted uden registreringer af damflagermus. Rød markerer undersøgelsessted med registreringer af damflagermus.

Figur 6. Alle detektorpositioner med registreringer af damflagermus for både 2017 og 2018 med tal der viser tidspunktet for første registrering i minutter efter solnedgang. Tidlige registreringer dvs. fra 55 op til 90 minutter efter solnedgang er angivet med grønt for 2017 og rødt for 2018. Registreringer senere på natten er angivet med blåt.

Diskussion og konklusioner

En sammenligning af resultaterne fra sommeren 2017 (Figur 4) og 2018 (Figur 5) viser, at damflagermusene fortsat var til stede i området i sommeren 2018. Dette tyder i sig selv på, at der findes en fast forekommende bestand af arten i undersøgelsesområdet (Figur 2).

I denne undersøgelse 2018 benyttede vi os af den generelle viden om damflagermusens foretrukne jagtadfærd over åbne vandflader (se afsnittet "Biologi mv."). Vi lyttede simpelthen direkte ud over vandfladerne på et antal udvalgte steder langs kysterne. Denne målrettede eftersøgning af damflagermus flyvende i den arts karakteristiske jagtflugt over de åbne vandflader gav positive resultater, idet der blev registreret damflagermus på i alt 10 positioner. På de fleste hørtes de karakteristiske og nemt identificerbare ekkoorienteringskrig og flere steder også jagtbuzzes, der indikerer insektfangst.

Erfaringer fra både Østersøen og Limfjorden viser, at damflagermusene også jager længere væk fra kysterne, når blot der er insekter. I nærværende undersøgelse havde vi ikke mulighed for at teste om dette også var tilfældet her, men det synes overvejende sandsynligt, at damflagermusene benytter samtlige større vandområder og søger derhen, hvor der på den enkelte nat er optimale betingelser for insektfangst. På intet tidspunkt og på ingen af stederne havde vi særligt mange optagelser af damflagermus. Dette kan eksempelvis skyldes, at bestanden reelt er meget lille, at insekterne på observationsnætterne i 2018 ikke har været specielt koncentreret ved vores observationslokaliteter, eller at insekterne har været ret jævnt fordelt over det enorme vandområde. Det kan vi ikke udtale os nærmere om. Vi kan blot konstatere, at damflagermusene helt som forventet anvender vandområderne som fourageringssted.

I området lidt nordvest for Jungshoved Nor med detektorplaceringer på en linje mellem Ræveholms Mose i nord og en skovkant vest for Jungshoved Vig i syd blev der i 2017 på to detektorlokaliteter tæt ved hinanden (Figur 4) registreret damflagermus flyvende over land, i det vi benævner som transportflugt (se afsnittet om "Biologi mv."). På næsten de samme lokaliteter blev der i 2018 atter hørt passerende damflagermus (Figur 5). Denne gang på tre forskellige detektorlokaliteter nær hinanden. Damflagermus er kendt for ofte at benytte faste ruter i transportflugt fra dagopholdsstedet og ud til de vandflader, der udgør deres jagtområder (Haarsma 2014 og afsnittet om "Biologi mv."). Der er måske her tale om en sådan transportrute langs vandløb, skovkanter mv.?

Figur 6 viser alle detektorpositioner med angivelser af første registrering af damflagermus efter solnedgang. Bruger vi vores viden om, at damflagermusens normale udflyvningstidspunkt er 42 til ca. 72 min efter solnedgang, kan vi regne os frem til, at der på de detektorpositioner, som er markeret med rødt eller grønt i Figur 6, er registreret passerende damflagermus ganske kort tid efter, at de er fløjet ud fra deres dagkvarter i en bygning eller et hult træ. Heraf følger at dagopholdsstedet eller dagopholdsstederne med stor sandsynlighed må befinde sig et eller andet sted i nærheden af de pågældende detektorpositioner. I al fald kan vi påvise, at et dagkvarter (muligvis flere) nødvendigvis må befinde sig i lokalområdet, og at der således virkeligt er tale om en lokal bestand.

Særligt iøjnefaldende er en enkelt meget tidlig registrering ved Jungshoved Nor omtrent ud for Jungshoved Kirke samt et par næsten lige så tidlige registreringer i det ovenfor nævnte lokalområde nordvest for Jungshoved. Vil man på et tidspunkt prøve at finde frem til dagopholdsstedet/kolonistedet vil dette lokalområde nok være et godt sted at starte.

Der er ikke grundlag for en egentlig vurdering af bestandens størrelse. Imidlertid blev der ingen steder registreret ret mange passager af damflagermus hverken på detektorlokaliteterne inde i land eller på kysterne. Det kan være, at det ikke drejer sig om særligt mange individer, men vi ved det ikke. Kun et sted kan vi være sikre på, at der var mere end et individ på lokaliteten. Det var ved lytningen ud over Jungshoved Nor ved Jungshoved Kirke med håndholdt detektor her sås og hørtes 2-3 damflagermus samtidigt jagende over vandfladen.

Det er heller ikke muligt at bedømme, om det drejer sig om en eller flere grupper af ynglende hunner (ynglekolonier) eller om ikke- ynglende individer. Regelmæssigheden i udflyvningen i området nordvest for Jungshoved Nor kunne

måske antyde, at der er en ynglekoloni et sted i nærområdet. En afklaring af dette kræver en separat undersøgelse med eftersøgning af kolonistedet.

Forekomsten af damflagermus synes at være begrænset i udbredelse (Figur 4 og Figur 5) til området omkring Præstø – Jungshoved – og sydpå langs kysten til lidt syd for Kindvig. Det giver god mening, for det er her, der er den fornødne korte afstand til store vandområder med optimale jagtmuligheder, som damflagermusene er afhængige af.

Bortset fra en detektorregistrering ved Petersværft (Baagøe 2001, 2007) og en over Tryggevælde å ved Strøby Egede (Johansen, 2016) er arten indtil videre ikke kendt fra Sjælland i nyere tid. Eneste anden kendte bestand i det østlige Danmark er bestanden ved Guldborgsund (Baagøe 2007, Møller m.fl. 2013, Baagøe og Fjederholt 2014). Der er naturligvis ikke tale om en absolut isoleret bestand i det sydøstlige Sjælland, for damflagermus er kendt for at strejfe vidt omkring især uden for yngletiden midt på sommeren. Den rigtige formulering må være, at damflagermusen i Østdanmark har en fragmenteret udbredelse. Der er grund til at gentage tidligere lytninger på egnede habitater på Sjælland i en ny eftersøgning af damflagermus.

Opsummerende konklusion: Der har i somrene 2017 og 2018 levet en fast bestand af damflagermus på det sydøstlige Sjælland i det område, der strækker sig fra omkring Præstø, dækker hele Jungshoved og rækker sydpå langs kysten til lidt syd for Kindvig. Bestanden er muligvis lille. Undersøgelsen påviser, at damflagermusene benytter det store udbud af vandområder med optimale jagtbetingelser, der findes i området, og som er helt nødvendige for denne art til dens natlige jagt på insekter. Endvidere blev der flere steder inde i land registreret damflagermus i såkaldt transportflugt. Denne flugadfærd er typisk for damflagermus, når de flyver fra dagkvarteret i et hus eller et hult træ og ud til de større åbne vandflader, som er deres foretrukne jagtområder, eller når de krydser landområder for at komme fra det ene jagtområde til det andet. Nogle af disse detektorregistreringer skete så tidligt på natten, at de pågældende damflagermus nødvendigvis må være fløjet ud fra dagopholdsstedet ganske kort tid forinden. Det står derfor klart at, et eller flere dagopholdssteder (Habitatdirektivets yngle- og rastesteder) for den stærkt beskyttede og sårbare damflagermus må befinde sig i nærområdet. Det vil kræve en yderligere og potentielt ret omfattende undersøgelse at finde frem til dagopholdsstedet(erne). Først her vil man kunne få klarhed over, om bestanden omfatter en koloni af ynglende hunner, og først her vil man kunne få et indtryk af bestandens størrelse (antal individer).

Anbefalinger

Damflagermusen er en af de flagermusarter, der kræver særlig bevågenhed. Tiltag og ændringer af negativ karakter for en lille og kun lokalt forekommende bestand vil nemt kunne bevirke, at den økologiske funktionalitet ikke kan opretholdes i et lokalområde.

Overvejelser over hvad der evt. kan gøres vedrørende forvaltning af arten:

- **Dagopholdssted(er):** Eksakt lokalisering af damflagermusenes dagopholdssted(er) vil være af stor betydning for bedst mulig forvaltning af arten. Her vil man kunne få et langt bedre indtryk af bestanden og forholdene på dagopholdsstedet. Man vil kunne finde ud af, hvor i bygningen eller det hule træ damflagermusene opholder sig, tælle dem og finde ud af, om det er en ynglekoloni. Hvis det er i en bygning (og det er det mest almindelige), vil man kunne have en dialog med ejer om det at have flagermus på loftet, og der kan rådgives om muligheden for at sikre flagermusene bedst muligt i forhold til f.eks. bygningsændringer mm. Endvidere kan der rådgives vedrørende afhjælpning af eventuelle gener, som flagermusene måtte forårsage (se Baagøe 1998, Møller m.fl. 2013). Hvis det er i et hult træ, vil man kunne udpege kolonitræet så det kan sikres og beskyttes mod fældning eller andre indgreb. Også her er dialog med lodsejer overordentlig vigtig. Det er svært at sige på forhånd, hvor arbejdstungt det er at lokalisere et dagopholdssted. Men hvis man er godt forberedt, og udfører arbejdet med viden og omtanke, kan det godt lade sig gøre. Et eksempel på lokalisering af en damflagermuskoloni findes i Baagøe & Fjederholt (2014)
- **Jagtområderne til havs:** Her er det vanskeligt at forestille sig noget der kan gøres specifikt for damflagermusene. Dog anbefales det, at Miljøstyrelsen hurtigst muligt gøres opmærksom på den nyopståede mulighed for, at damflagermusen kan optages på udpegningsgrundlaget for "Natura 2000 område 168, Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund".
- **Sikring af frie vandflader på mindre søer, voldgrave o. lign. i området.** Ud over de store vandflader ved kysterne, er det kendt at damflagermusene især i forbindelse med ud-og hjemflyvning samt i dårligt vejr også jager ofte kortvarigt over mindre vandflader i deres "aktionsområde". Sådanne vandflader gror ofte mere eller mindre til, og vil i så fald være uegnede som jagthabitat for damflagermus og vandflagermus hvis de ikke ryddes regelmæssigt.
- **Overvågning.** En eller flere former for overvågning – ekstensiv eller intensiv er nødvendig, hvis man vil vide, om damflagermusene fortsat er til stede i området. Ekstensiv kunne være lytning på et mindre antal vigtige lokaliteter med flagermusdetektorer med et eller flere mellemrum. Alternativt, hvis man først har fundet dagopholdsstederne så et eller to årlige besøg med tællinger af udflyvende damflagermus. Intensiv kunne være at skaffe bedre information ved mere grundige årlige undersøgelser med detektorer i området eller hvis dagopholdssteder (kolonier) er fundet, så flere besøg på lokaliteten(erne) med observationer og tællinger hen igennem hele sommerhalvåret.

Referencer

- Ahlén, I. og Baagøe, Hans J. 1999.** Use of ultrasound detectors for bat studies in Europe: experiences from field identification, surveys, and monitoring. *Acta Chiropterologica*. 1999, 1, s. 137-150.
- Ahlén I. & H.J. Baagøe & L. Bach 2009:** Behavior of Scandinavian bats during migration and foraging at sea. *Journal of Mammalogy* 90:1318-1323.
- Baagøe, H.J. 1991:** Flagermus. pp. 47-89 in: B. Muus, ed. *Danmarks Pattedyr* bd 1. Gyldendal
- Baagøe, H.J. 1998:** Flagermus i huset. *Dyrenes Beskyttelse i samarbejde med Zoologisk Museum og Skov-og Naturstyrelsen*. 15 pp.
- Baagøe, H. J. 2007.** "Kapitlerne om flagermus" s. 40-99. [red.] H. J. Baagøe og T. S. Jensen. *Dansk Pattedyr Atlas*. s.l. : Gyldendal, 2007, s. 392.
- Baagøe, H. J. 2001.** Danish Bats (Mammalia: Chiroptera): Atlas and analysis of distribution, occurrence and abundance. *Steenstrupia*. 26, 2001, s. 1-117.
- Baagøe H.J. 2010:** *Myotis dasycneme* (Boie, 1825). i: Wind, P & S.Pihl (red.) Den danske rødliste 2010. <http://redlist.dmu.dk> Danmarks Miljøundersøgelser Århus Universitet.
- Baagøe H.J. & H.J. Degn 2009:** Flagermusene i Daugbjerg og Mønsted Kalkgruber i udflyvningsperioden 2009. Skov- og Naturstyrelsen, Midtjylland.
- Baagøe, H.J. & Fjederholt E.T. 2014:** Flagermusene på Agerup Avlsgård: Artsdiversitet og arternes forekomst i landskabet. 36 s. i: Andersen, T., Baagøe, H.J og Pedersen, A. (red). 2014: Forslag til en flagermusvenlig plejeplan for området omkring Agerup Gods, Guldborgsund Kommune, med eksempler på konkrete forvaltnings- og beskyttelsestiltag. Guldborgsund Kommune og Naturstyrelsen, Miljøministeriet. 41 s.
- Baagøe, H.J. og Fjederholt, E.T. 2014:** Flagermus i et by-åbent-lands-område. Sundby, Guldborgsund Kommune. Metode, kortlægning, artsdiversitet og forekomst. Pedersen, A. (red). Guldborgsund Kommune og Naturstyrelsen, Miljøministeriet. 43 s.
- Björkstén E., Delphin P. Esbensen W., Jespersen O. Kromann-Larsen L. & Rømer U. 2018:** Flagermus i Vejle Kommune. Udgivet af Danmarks Naturfredningsforening i samarbejde med Vejle Kommune 36 s.
- Haarsma A.-J og H. Siepel 2014:** Group size and dispersal ploys: an analysis of commuting behaviour of the pond bat (*Myotis dasycneme*) *Can. J. Zool.* **92**: 57–65 (2014)
- Johansen, Thomas W. 2016.** *Flagermus i Stevns kommune 2012-2014*. s.l. : http://senatur.dk/Senatur.dk/1.5_files/Flagermus%20Stevns%20Kommune%20Final%202016%2003%2006_web.pdf, 2016.
- Johansen, Thomas W. 2017.** *Flagermus i Vordingborg Kommune Sydøstsjælland 2017*. 2017.
- Møller, J. D., Baagøe, H. J. og Degn, H.J.. 2013.** *Forvaltningsplan for flagermus*. København : Naturstyrelsen, 2013.
- Skiba, Reinald. 2009.** *Europäische Fledermäuse*. Hohenwarsleben, Deutschland : Westarp Wissenschaften, 2009.
- Stoltze, M. og Pihl, S (red). 1998.** *Gulliste 1997 over planter og dyr i Danmark*. s.l. : Miljø- og Energiministeriet, Danmarks Miljøundersøgelser og Skov- og Naturstyrelsen., 1998.

Bilag 1

Data damflagermus

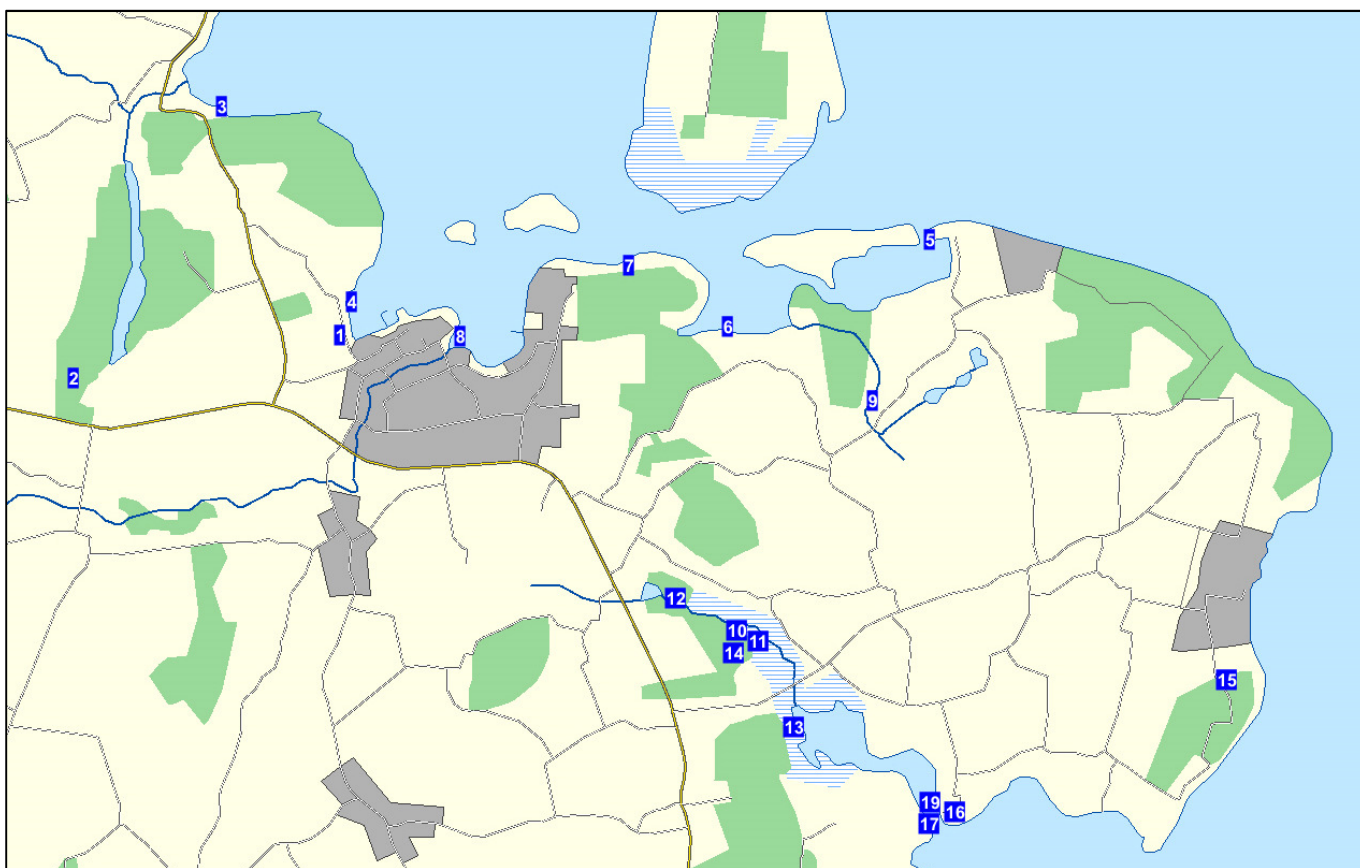
Data tabellen (Tabel 1) indeholder samtlige fundsteder af damflagermus fra undersøgelserne i 2017 og 2018. Data med tilsvarende informationer om øvrige arter fundet i undersøgelsen er leveret i et notat til Vordingborg kommune. Data i Tabel 1 indeholder følgende felter:

- Lokalitetsnummer
- Art
- Lokalitetsnavn
- Dato
- Latitude. Breddegrad. I mapinfo skal dette felt omdøbes til Y
- Longitude. Længdegrad. I mapinfo skal dette felt omdøbes til X
- Antal registreringer: Dette er ikke et udtryk for antal individer, men et udtryk for antal 5 sekunder sekvenser med registrering af flagermus. Mange registreringer er således ikke nødvendigvis et udtryk for mange individer men et udtryk for, at der over et længere tidsspannd har opholdt sig flagermus i umiddelbar nærhed af flagermusdetektoren.
- Første registrering efter solnedgang angivet i minutter.

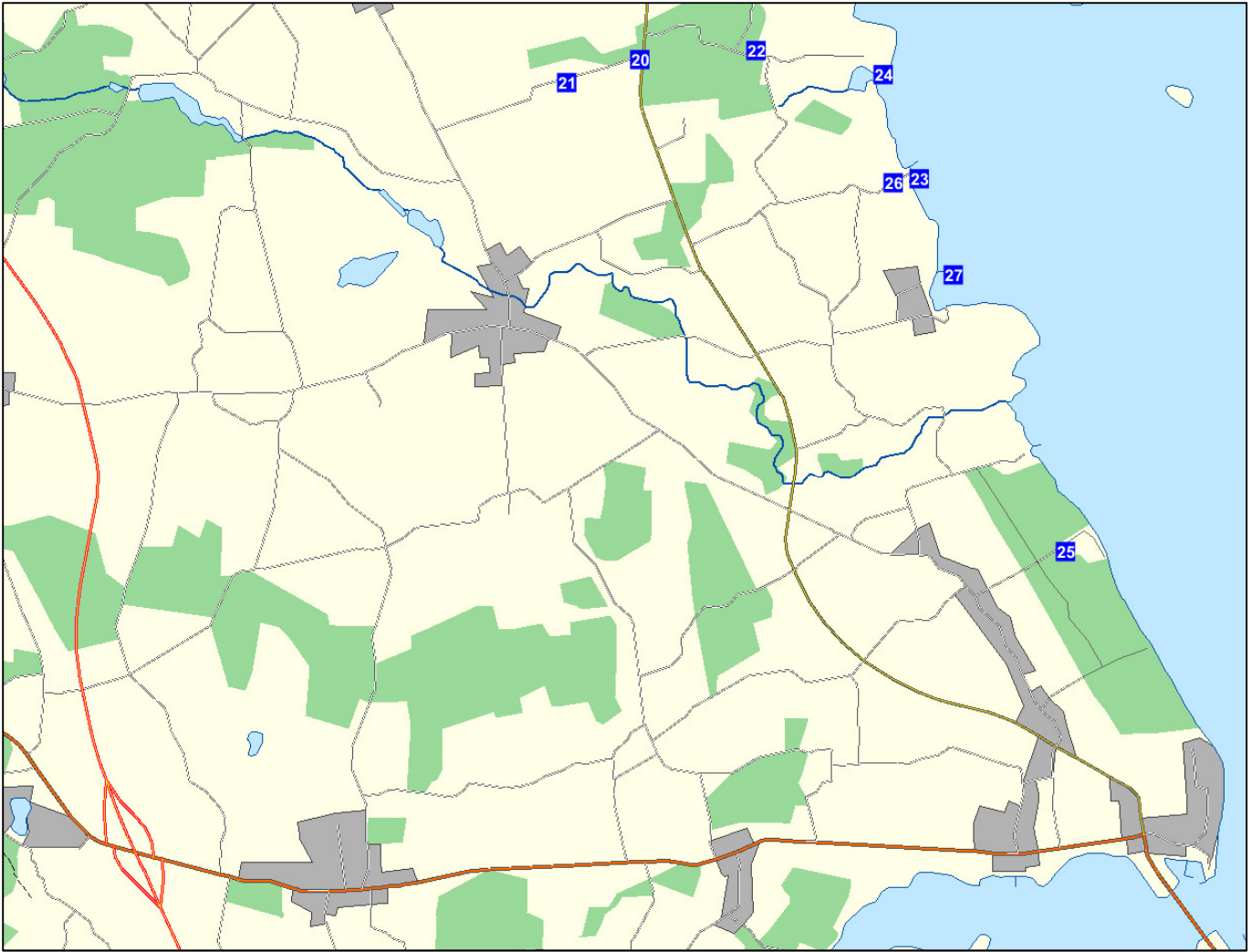
Tabel 1. Samtlige registreringer af damflagermus i Vordingborg Kommune i 2017 og 2018 pr. lokalitet med GPS positioner, antal registreringer og antal minutter efter solnedgang for første registrering.

Lok. nr.	Art	Lokalitet	Dato	Lat	Lon	Antal reg.	Tidligste reg efter solnedgang (antal minutter)
1	Damflagermus	Nysø 01	20170802	55,12414	12,03172	2	74
2	Damflagermus	Nysø 04	20170706	55,12139	11,99065	1	167
3	Damflagermus	Præstø Fjord 01	20180724	55,1446	12,01512	3	117
4	Damflagermus	Præstø Fjord 02	20180724	55,12697	12,03377	23	126
5	Damflagermus	Præstø Fjord 03	20180725	55,13023	12,12237	6	101
6	Damflagermus	Præstø Fjord 04	20180724	55,12334	12,09106	10	90
7	Damflagermus	Præstø Fjord 05	20180725	55,12909	12,07635	2	257
8	Damflagermus	Præstø Frederiksminde	20180717	55,12357	12,05001	1	98
9	Damflagermus	Næbskov 02	20170803	55,11635	12,11267	2	233
10	Damflagermus	Jungshoved Vig 01	20180726	55,09673	12,08955	1	339
11	Damflagermus	Jungshoved Vig 02	20180725	55,09575	12,09284	5	69
12	Damflagermus	Ræholm 01	20170707	55,09984	12,08047	8	170
13	Damflagermus	Jungshoved Vig 03	20180725	55,08809	12,09755	5	58
14	Damflagermus	Ræholm 03	20170706	55,09575	12,09295	5	81
15	Damflagermus	Stavreby 02	20170802	55,09048	12,16408	4	129
16	Damflagermus	Jungshoved Kirke	20172708	55,07996	12,12171		55
17	Damflagermus	Jungshoved Kirke	20180719	55,08	12,12169	2	98
17	Damflagermus	Stavreby 01	20170802	55,07997	12,12297	2	131
19	Damflagermus	Bøgestrøm 01	20180725	55,0798	12,12175	2	145
20	Damflagermus	Ore 01	20170707	55,07245	12,07936	1	328
21	Damflagermus	Ore 02	20170707	55,07059	12,06716	1	140
22	Damflagermus	Ore 08	20170707	55,07273	12,09842	34	133

Lok. nr.	Art	Lokalitet	Dato	Lat	Lon	Antal reg.	Tidligste reg efter solnedgang (antal minutter)
23	Damflagermus	Sandvig Havn	20180719	55,06002	12,12414	1	142
24	Damflagermus	Bøgestrøm 04	20180726	55,06996	12,11906	2	207
25	Damflagermus	Viemose 02	20170714	55,02433	12,14543	1	121
26	Damflagermus	Bøgestrøm 05	20180725	55,06076	12,12391	1	83
27	Damflagermus	Bøgestrøm 06	20180725	55,05092	12,12912	5	86

Figur 7. Oversigt over undersøgelsessteder med fund af damflagermus i den nordlige del af undersøgelsesområdet. Numrene henviser til lokalitetsnumre (Lok. Nr.) i ovenstående tabel.

Figur 8. Oversigt over undersøgelsessteder med fund af damflagermus i den sydlige del af undersøgelsesområdet. Numrene henviser til lokalitetsnumre (Lok. Nr.) i ovenstående tabel.

Bilag 2

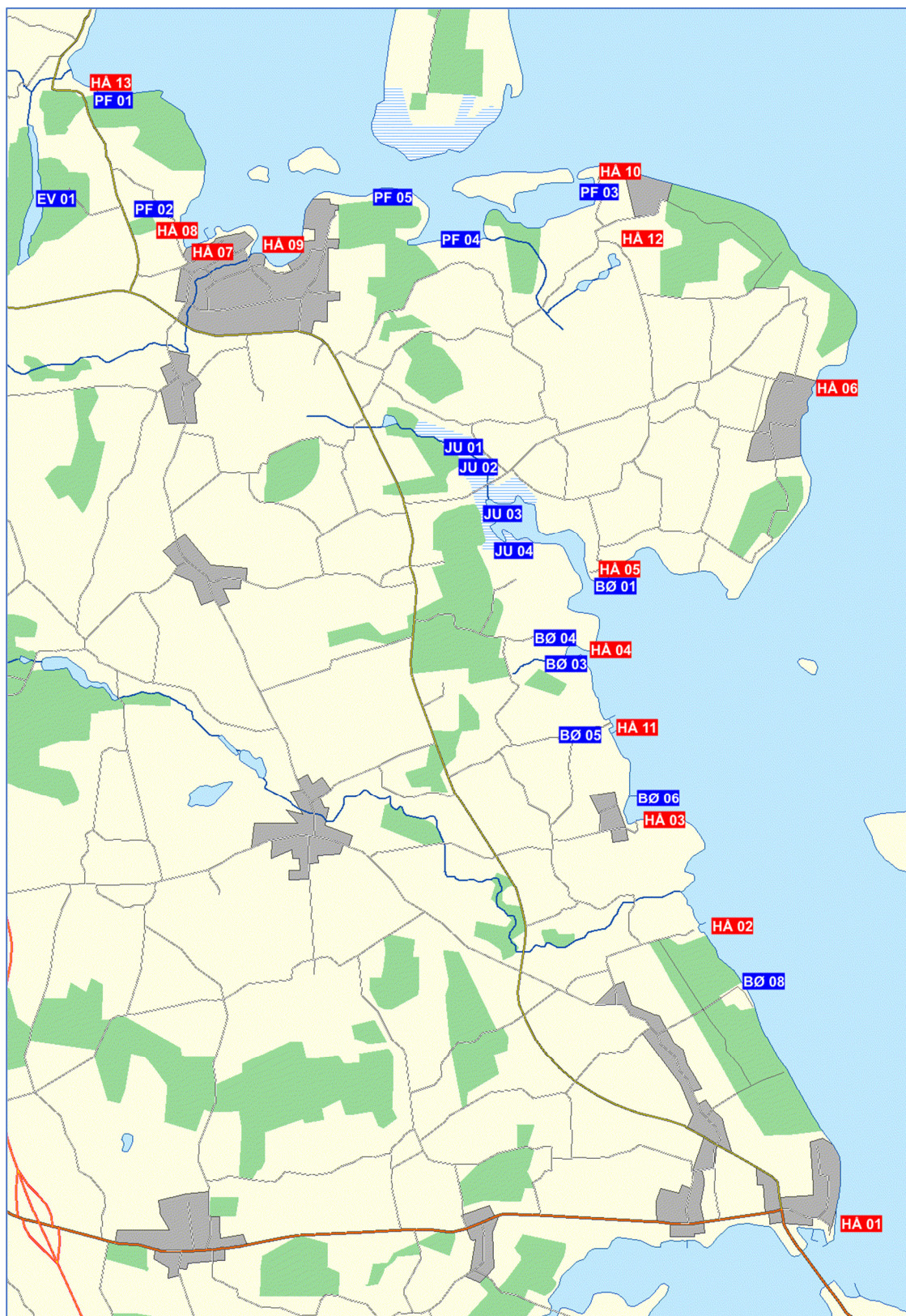
Notat vedrørende supplerende registreringer af flagermus i Vordingborg Kommune – sydøstlige Sjælland 2018.

I sommeren 2018 gennemførtes en målrettet undersøgelse af forekomsten af damflagermus i kystnære områder mellem Præstø Fjord og Kalvehave. I den forbindelse blev der indsamlet mere end 10.000 registreringer af flagermus hvoraf kun en mindre andel gjaldt damflagermus. Registreringerne af damflagermus er også medtaget i rapporten "Nyopdaget forekomst af damflagermus (*Myotis dasycneme*) i det sydøstlige Sjælland, Vordingborg Kommune. 2018". De øvrige flagermusregistreringer er enten indeholdt i dette notat eller i rapporten "Flagermus i Vordingborg Kommune – Møn 2018".

I damflagermusundersøgelsen blev der fundet hele 13 arter af flagermus (Tabel 2), hvilket er en art mere, end der blev fundet i området under den store undersøgelse "Flagermus i Vordingborg Kommune Sydøstsjælland. 2017" (Johansen, 2017). Den nye art for området er stor museøre. Den blev registreret af en stationær flagermusdetektor, der var placeret på stensætningen i den nordlige del af Sandvig Havn (Tabel 3). Stor museøre er den sjældneste danske flagermus. Den blev under Dansk Pattedyr Atlas blot fundet en gang, hvor en blev fundet som mumie i Maribo Domkirke i 2004. Siden er den ved hjælp af detektorregistreringer fundet ganske få gange. Fundet i Maribo Domkirke anses for at være en tilfældig strejfer, hvilket også kan være tilfældet i forhold til denne registrering. Lydfiler af fundet fra Sandvig Havn har været til gennemsyn hos flagermuseksperterne Hans J. Baagøe og Ingmar Ahlén (Sverige), der er enige i bestemmelsen.

Tabel 2. Antal lokaliteter pr. flagermusart.

Art	Antal lokaliteter
Brandts-/Skægflagermus	1
Bredøret flagermus	6
Brunflagermus	18
Damflagermus	14
Dværgflagermus	28
Frynseflagermus	6
Langøret flagermus	6
Pipistrelflagermus	1
Skimmelflagermus	19
Stor museøre	1
Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	21
Sydflagermus	23
Troldflagermus	23
Ubestemt myotis	8
Vand-/Damflagermus	11
Vandflagermus	26

Figur 9. Oversigt over observationspunkter. Blå punkter er placeringer af stationære flagermusdetektorer. Røde punkter er steder, hvor der er lyttet med håndholdt flagermusdetektor i en begrænset tidsperiode mellem solnedgang og solopgang. Koderne knytter sig til data i Tabel 3 og Tabel 4.

Tabel 3. Antal registreringer pr. art pr. lokalitet. En registrering er ikke lig med antal individer, men en angivelse af antal fem sekunder sekvenser med registreringer pr art.

Lok/Art	Brandts-/Skægflagermus	Bredøret flagermus	Brunflagermus	Damflagermus	Dværghflagermus	Fryseflagermus	Langøret flagermus	Pipistrellflagermus	Skimmelflagermus	Stor museøre	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	Sydflagermus	Troldflagermus	Ubestemt myotis	Vand-/Damflagermus	Vandflagermus	Totaler
BØ 01			31	2	53				11		5	13	19		3	42	179
BØ 03			67		152		1		9		28	24	20			24	325
BØ 04			24	2	138				14		31	11	20			165	405
BØ 05			11	1	209				13	2	25	27	48			94	430
BØ 06			24	5	223				7		4	8	8	1	2	129	411
BØ 08			6		402	12	2		22		104	61	130		1	60	800
EV 01			38		458	2			4		12	10	4	5	2	498	1033
HÅ 01					12				3		3	2	9			15	44
HÅ 02													5			81	86
HÅ 03					8								7			18	33
HÅ 04			6		20							3	2	3		37	71
HÅ 05				2	22		3				7	3	7			25	69
HÅ 06					5												5
HÅ 07					1												1
HÅ 08											3						3
HÅ 09			10		76							20				217	323
HÅ 10		5	6		74				9		12	5	8			53	172
HÅ 11				1	135						1	1	3			30	171
HÅ 12					14				1		5	1				6	27
HÅ 13			4		2												6
JU 01		3		1	968		3		3		2	32	107	3	2	40	1164
JU 02	1	1	1	5	207		1		3		4	3	5	3		33	267
JU 03		30		5	239	1			2		22	23	6	5		18	351
JU 04		1	1		256	1			3		10	5	116		2	22	417
PF 01			26	3	219	5	2		3		20	6	10		4	204	502
PF 02			37	23	284				10		12	6	49	1	5	387	814
PF 03		1	5	6	145				25			10	17		4	229	442
PF 04			29	10	258			1	12		20	14	16		15	186	561
PF 05			29	2	457	5			23		59	12	45	2	4	152	790
Totaler	1	41	355	68	5037	26	12	1	177	2	389	300	661	23	44	2765	9902

Data øvrige arter

Tabel 4. Flagermusregistreringer pr. art pr. lokalitet med informationer om antal registreringer og tidligste observation efter solnedgang angivet i minutter.

Abr	Lok	Art	Dato	y	x	Antal reg.	Første registrering antal minutter efter solnedgang
BØ 01	Bøgestrøm 01	Brunflagermus	20180725	55,079805	12,121748	31	58
BØ 01	Bøgestrøm 01	Damflagermus	20180725	55,079805	12,121748	2	145
BØ 01	Bøgestrøm 01	Dværgflagermus	20180725	55,079805	12,121748	53	94
BØ 01	Bøgestrøm 01	Skimmelflagermus	20180725	55,079805	12,121748	11	91
BØ 01	Bøgestrøm 01	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180725	55,079805	12,121748	5	95
BØ 01	Bøgestrøm 01	Sydflagermus	20180725	55,079805	12,121748	13	137
BØ 01	Bøgestrøm 01	Troldflagermus	20180725	55,079805	12,121748	19	100
BØ 01	Bøgestrøm 01	Vand-/Damflagermus	20180725	55,079805	12,121748	3	119
BØ 01	Bøgestrøm 01	Vandflagermus	20180725	55,079805	12,121748	42	98
BØ 03	Bøgestrøm 03	Brunflagermus	20180725	55,069903	12,121542	67	71
BØ 03	Bøgestrøm 03	Dværgflagermus	20180725	55,069903	12,121542	152	95
BØ 03	Bøgestrøm 03	Langøret flagermus	20180726	55,069903	12,121542	1	266
BØ 03	Bøgestrøm 03	Skimmelflagermus	20180726	55,069903	12,121542	9	240
BØ 03	Bøgestrøm 03	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180725	55,069903	12,121542	28	92
BØ 03	Bøgestrøm 03	Sydflagermus	20180725	55,069903	12,121542	24	88
BØ 03	Bøgestrøm 03	Troldflagermus	20180725	55,069903	12,121542	20	92
BØ 03	Bøgestrøm 03	Vandflagermus	20180725	55,069903	12,121542	24	135
BØ 04	Bøgestrøm 04	Brunflagermus	20180725	55,069965	12,119061	24	74
BØ 04	Bøgestrøm 04	Damflagermus	20180726	55,069965	12,119061	2	207
BØ 04	Bøgestrøm 04	Dværgflagermus	20180725	55,069965	12,119061	138	86
BØ 04	Bøgestrøm 04	Skimmelflagermus	20180725	55,069965	12,119061	14	113
BØ 04	Bøgestrøm 04	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180725	55,069965	12,119061	31	109
BØ 04	Bøgestrøm 04	Sydflagermus	20180725	55,069965	12,119061	11	85
BØ 04	Bøgestrøm 04	Troldflagermus	20180725	55,069965	12,119061	20	85
BØ 04	Bøgestrøm 04	Vandflagermus	20180725	55,069965	12,119061	165	77
BØ 05	Bøgestrøm 05	Brunflagermus	20180725	55,060756	12,123914	11	72
BØ 05	Bøgestrøm 05	Damflagermus	20180725	55,060756	12,123914	1	83
BØ 05	Bøgestrøm 05	Dværgflagermus	20180725	55,060756	12,123914	209	87
BØ 05	Bøgestrøm 05	Skimmelflagermus	20180725	55,060756	12,123914	13	86
BØ 05	Bøgestrøm 05	Stor museøre	20180726	55,060756	12,123914	2	183
BØ 05	Bøgestrøm 05	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180725	55,060756	12,123914	25	79
BØ 05	Bøgestrøm 05	Sydflagermus	20180725	55,060756	12,123914	27	80
BØ 05	Bøgestrøm 05	Troldflagermus	20180725	55,060756	12,123914	48	101
BØ 05	Bøgestrøm 05	Vandflagermus	20180725	55,060756	12,123914	94	86
BØ 06	Bøgestrøm 06	Brunflagermus	20180725	55,050918	12,129118	24	103
BØ 06	Bøgestrøm 06	Damflagermus	20180725	55,050918	12,129118	5	86
BØ 06	Bøgestrøm 06	Dværgflagermus	20180725	55,050918	12,129118	223	104
BØ 06	Bøgestrøm 06	Skimmelflagermus	20180726	55,050918	12,129118	7	194
BØ 06	Bøgestrøm 06	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180726	55,050918	12,129118	4	212
BØ 06	Bøgestrøm 06	Sydflagermus	20180725	55,050918	12,129118	8	118
BØ 06	Bøgestrøm 06	Troldflagermus	20180725	55,050918	12,129118	8	103

Abr	Lok	Art	Dato	y	x	Antal reg.	Første registrering antal minutter efter solnedgang
BØ 06	Bøgestrøm 06	Ubestemt myotis	20180726	55,050918	12,129118	1	306
BØ 06	Bøgestrøm 06	Vand-/Damflagermus	20180726	55,050918	12,129118	2	309
BØ 06	Bøgestrøm 06	Vandflagermus	20180725	55,050918	12,129118	129	92
BØ 08	Bøgestrøm 08	Brunflagermus	20180725	55,026890	12,150729	6	86
BØ 08	Bøgestrøm 08	Dværgflagermus	20180725	55,026890	12,150729	402	63
BØ 08	Bøgestrøm 08	Frynseflagermus	20180725	55,026890	12,150729	12	99
BØ 08	Bøgestrøm 08	Langøret flagermus	20180725	55,026890	12,150729	2	127
BØ 08	Bøgestrøm 08	Skimmelflagermus	20180725	55,026890	12,150729	22	122
BØ 08	Bøgestrøm 08	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180725	55,026890	12,150729	104	78
BØ 08	Bøgestrøm 08	Sydflagermus	20180725	55,026890	12,150729	61	54
BØ 08	Bøgestrøm 08	Troldflagermus	20180725	55,026890	12,150729	130	79
BØ 08	Bøgestrøm 08	Vand-/Damflagermus	20180726	55,026890	12,150729	1	177
BØ 08	Bøgestrøm 08	Vandflagermus	20180725	55,026890	12,150729	60	89
EV 01	Evensø 01	Brunflagermus	20180724	55,130718	12,001289	38	71
EV 01	Evensø 01	Dværgflagermus	20180724	55,130718	12,001289	458	42
EV 01	Evensø 01	Frynseflagermus	20180724	55,130718	12,001289	2	94
EV 01	Evensø 01	Skimmelflagermus	20180725	55,130718	12,001289	4	155
EV 01	Evensø 01	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180724	55,130718	12,001289	12	149
EV 01	Evensø 01	Sydflagermus	20180724	55,130718	12,001289	10	69
EV 01	Evensø 01	Troldflagermus	20180724	55,130718	12,001289	4	104
EV 01	Evensø 01	Ubestemt myotis	20180724	55,130718	12,001289	5	128
EV 01	Evensø 01	Vand-/Damflagermus	20180724	55,130718	12,001289	2	83
EV 01	Evensø 01	Vandflagermus	20180724	55,130718	12,001289	498	62
JU 01	Jungshoved Vig 01	Bredøret flagermus	20180725	55,096726	12,089550	3	52
JU 01	Jungshoved Vig 01	Damflagermus	20180726	55,096726	12,089550	1	339
JU 01	Jungshoved Vig 01	Dværgflagermus	20180725	55,096726	12,089550	968	-10
JU 01	Jungshoved Vig 01	Langøret flagermus	20180725	55,096726	12,089550	3	56
JU 01	Jungshoved Vig 01	Skimmelflagermus	20180726	55,096726	12,089550	3	218
JU 01	Jungshoved Vig 01	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180725	55,096726	12,089550	2	126
JU 01	Jungshoved Vig 01	Sydflagermus	20180725	55,096726	12,089550	32	42
JU 01	Jungshoved Vig 01	Troldflagermus	20180725	55,096726	12,089550	107	46
JU 01	Jungshoved Vig 01	Ubestemt myotis	20180725	55,096726	12,089550	3	83
JU 01	Jungshoved Vig 01	Vand-/Damflagermus	20180725	55,096726	12,089550	2	74
JU 01	Jungshoved Vig 01	Vandflagermus	20180725	55,096726	12,089550	40	58
JU 02	Jungshoved Vig 02	Brandts-/Skægflagermus	20180726	55,095751	12,092839	1	207
JU 02	Jungshoved Vig 02	Bredøret flagermus	20180725	55,095751	12,092839	1	151
JU 02	Jungshoved Vig 02	Brunflagermus	20180725	55,095751	12,092839	1	52
JU 02	Jungshoved Vig 02	Damflagermus	20180725	55,095751	12,092839	5	69
JU 02	Jungshoved Vig 02	Dværgflagermus	20180725	55,095751	12,092839	207	24
JU 02	Jungshoved Vig 02	Langøret flagermus	20180725	55,095751	12,092839	1	133
JU 02	Jungshoved Vig 02	Skimmelflagermus	20180726	55,095751	12,092839	3	175
JU 02	Jungshoved Vig 02	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180726	55,095751	12,092839	4	324
JU 02	Jungshoved Vig 02	Sydflagermus	20180726	55,095751	12,092839	3	216
JU 02	Jungshoved Vig 02	Troldflagermus	20180725	55,095751	12,092839	5	70
JU 02	Jungshoved Vig 02	Ubestemt myotis	20180726	55,095751	12,092839	3	223
JU 02	Jungshoved Vig 02	Vandflagermus	20180725	55,095751	12,092839	33	72
JU 03	Jungshoved Vig 03	Bredøret flagermus	20180725	55,088095	12,097553	30	78

Abr	Lok	Art	Dato	y	x	Antal reg.	Første registrering antal minutter efter solnedgang
JU 03	Jungshoved Vig 03	Damflagermus	20180725	55,088095	12,097553	5	58
JU 03	Jungshoved Vig 03	Dværgflagermus	20180725	55,088095	12,097553	239	31
JU 03	Jungshoved Vig 03	Frynseflagermus	20180726	55,088095	12,097553	1	256
JU 03	Jungshoved Vig 03	Skimmelflagermus	20180725	55,088095	12,097553	2	121
JU 03	Jungshoved Vig 03	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180725	55,088095	12,097553	22	74
JU 03	Jungshoved Vig 03	Sydflagermus	20180726	55,088095	12,097553	23	153
JU 03	Jungshoved Vig 03	Troldflagermus	20180726	55,088095	12,097553	6	186
JU 03	Jungshoved Vig 03	Ubestemt myotis	20180725	55,088095	12,097553	5	77
JU 03	Jungshoved Vig 03	Vandflagermus	20180725	55,088095	12,097553	18	58
JU 04	Jungshoved Vig 04	Bredøret flagermus	20180726	55,083215	12,099724	1	162
JU 04	Jungshoved Vig 04	Brunflagermus	20180726	55,083215	12,099724	1	221
JU 04	Jungshoved Vig 04	Dværgflagermus	20180725	55,083215	12,099724	256	41
JU 04	Jungshoved Vig 04	Frynseflagermus	20180726	55,083215	12,099724	1	399
JU 04	Jungshoved Vig 04	Skimmelflagermus	20180726	55,083215	12,099724	3	157
JU 04	Jungshoved Vig 04	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180725	55,083215	12,099724	10	78
JU 04	Jungshoved Vig 04	Sydflagermus	20180725	55,083215	12,099724	5	44
JU 04	Jungshoved Vig 04	Troldflagermus	20180725	55,083215	12,099724	116	34
JU 04	Jungshoved Vig 04	Vand-/Damflagermus	20180726	55,083215	12,099724	2	371
JU 04	Jungshoved Vig 04	Vandflagermus	20180725	55,083215	12,099724	22	67
PF 01	Præstø Fjord 01	Brunflagermus	20180724	55,144603	12,015121	26	58
PF 01	Præstø Fjord 01	Damflagermus	20180724	55,144603	12,015121	3	117
PF 01	Præstø Fjord 01	Dværgflagermus	20180724	55,144603	12,015121	219	64
PF 01	Præstø Fjord 01	Frynseflagermus	20180724	55,144603	12,015121	5	119
PF 01	Præstø Fjord 01	Langøret flagermus	20180725	55,144603	12,015121	2	250
PF 01	Præstø Fjord 01	Skimmelflagermus	20180724	55,144603	12,015121	3	117
PF 01	Præstø Fjord 01	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180724	55,144603	12,015121	20	100
PF 01	Præstø Fjord 01	Sydflagermus	20180724	55,144603	12,015121	6	86
PF 01	Præstø Fjord 01	Troldflagermus	20180724	55,144603	12,015121	10	113
PF 01	Præstø Fjord 01	Vand-/Damflagermus	20180724	55,144603	12,015121	4	92
PF 01	Præstø Fjord 01	Vandflagermus	20180724	55,144603	12,015121	204	81
PF 02	Præstø Fjord 02	Brunflagermus	20180724	55,126966	12,033766	37	67
PF 02	Præstø Fjord 02	Damflagermus	20180724	55,126966	12,033766	23	126
PF 02	Præstø Fjord 02	Dværgflagermus	20180724	55,126966	12,033766	284	81
PF 02	Præstø Fjord 02	Skimmelflagermus	20180724	55,126966	12,033766	10	107
PF 02	Præstø Fjord 02	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180724	55,126966	12,033766	12	128
PF 02	Præstø Fjord 02	Sydflagermus	20180724	55,126966	12,033766	6	141
PF 02	Præstø Fjord 02	Troldflagermus	20180724	55,126966	12,033766	49	108
PF 02	Præstø Fjord 02	Ubestemt myotis	20180725	55,126966	12,033766	1	252
PF 02	Præstø Fjord 02	Vand-/Damflagermus	20180724	55,126966	12,033766	5	89
PF 02	Præstø Fjord 02	Vandflagermus	20180724	55,126966	12,033766	387	66
PF 03	Præstø Fjord 03	Bredøret flagermus	20180726	55,130227	12,122369	1	201
PF 03	Præstø Fjord 03	Brunflagermus	20180725	55,130227	12,122369	5	77
PF 03	Præstø Fjord 03	Damflagermus	20180725	55,130227	12,122369	6	101
PF 03	Præstø Fjord 03	Dværgflagermus	20180725	55,130227	12,122369	145	77
PF 03	Præstø Fjord 03	Skimmelflagermus	20180725	55,130227	12,122369	25	106
PF 03	Præstø Fjord 03	Sydflagermus	20180725	55,130227	12,122369	10	119
PF 03	Præstø Fjord 03	Troldflagermus	20180725	55,130227	12,122369	17	100

Abr	Lok	Art	Dato	y	x	Antal reg.	Første registrering antal minutter efter solnedgang
PF 03	Præstø Fjord 03	Vand-/Damflagermus	20180726	55,130227	12,122369	4	159
PF 03	Præstø Fjord 03	Vandflagermus	20180725	55,130227	12,122369	229	84
PF 04	Præstø Fjord 04	Brunflagermus	20180724	55,123337	12,091060	29	98
PF 04	Præstø Fjord 04	Damflagermus	20180724	55,123337	12,091060	10	90
PF 04	Præstø Fjord 04	Dværgflagermus	20180724	55,123337	12,091060	258	81
PF 04	Præstø Fjord 04	Pipistrelflagermus	20180726	55,123337	12,091060	1	157
PF 04	Præstø Fjord 04	Skimmelflagermus	20180724	55,123337	12,091060	12	115
PF 04	Præstø Fjord 04	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180724	55,123337	12,091060	20	93
PF 04	Præstø Fjord 04	Sydflagermus	20180724	55,123337	12,091060	14	107
PF 04	Præstø Fjord 04	Troldflagermus	20180725	55,123337	12,091060	16	135
PF 04	Præstø Fjord 04	Vand-/Damflagermus	20180724	55,123337	12,091060	15	91
PF 04	Præstø Fjord 04	Vandflagermus	20180724	55,123337	12,091060	186	68
PF 05	Præstø Fjord 05	Brunflagermus	20180724	55,129087	12,076345	29	91
PF 05	Præstø Fjord 05	Damflagermus	20180725	55,129087	12,076345	2	257
PF 05	Præstø Fjord 05	Dværgflagermus	20180724	55,129087	12,076345	457	79
PF 05	Præstø Fjord 05	Frynseflagermus	20180724	55,129087	12,076345	5	130
PF 05	Præstø Fjord 05	Skimmelflagermus	20180724	55,129087	12,076345	23	112
PF 05	Præstø Fjord 05	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180724	55,129087	12,076345	59	100
PF 05	Præstø Fjord 05	Sydflagermus	20180725	55,129087	12,076345	12	170
PF 05	Præstø Fjord 05	Troldflagermus	20180724	55,129087	12,076345	45	109
PF 05	Præstø Fjord 05	Ubestemt myotis	20180725	55,129087	12,076345	2	171
PF 05	Præstø Fjord 05	Vand-/Damflagermus	20180725	55,129087	12,076345	4	191
PF 05	Præstø Fjord 05	Vandflagermus	20180724	55,129087	12,076345	152	84
HÅ 01	Kalvehave Havn	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180722	54,993910	12,168920	3	161
HÅ 01	Kalvehave Havn	Sydflagermus	20180722	54,994110	12,168570	2	178
HÅ 01	Kalvehave Havn	Vandflagermus	20180722	54,994120	12,168920	15	161
HÅ 01	Kalvehave Havn	Skimmelflagermus	20180722	54,995320	12,164820	3	146
HÅ 01	Kalvehave Havn	Dværgflagermus	20180722	54,995330	12,168960	12	146
HÅ 01	Kalvehave Havn	Troldflagermus	20180722	54,995350	12,165120	9	146
HÅ 02	Balle Havn	Troldflagermus	20180720	55,033940	12,143190	5	193
HÅ 02	Balle Havn	Vandflagermus	20180720	55,034100	12,143290	81	190
HÅ 03	Kindvig Sydhavn	Dværgflagermus	20180720	55,048050	12,129270	8	183
HÅ 03	Kindvig Sydhavn	Troldflagermus	20180720	55,048050	12,129270	7	184
HÅ 03	Kindvig Sydhavn	Vandflagermus	20180720	55,048050	12,129270	18	181
HÅ 11	Sandvig Havn	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180719	55,059870	12,123760	1	150
HÅ 11	Sandvig Havn	Sydflagermus	20180719	55,060000	12,124140	1	165
HÅ 11	Sandvig Havn	Damflagermus	20180719	55,060020	12,124140	1	142
HÅ 11	Sandvig Havn	Vandflagermus	20180719	55,060020	12,124140	30	142
HÅ 11	Sandvig Havn	Troldflagermus	20180719	55,060040	12,124140	3	147
HÅ 11	Sandvig Havn	Dværgflagermus	20180719	55,060040	12,124160	135	128
HÅ 04	Kragevig	Sydflagermus	20180720	55,070060	12,119040	3	82
HÅ 04	Kragevig	Troldflagermus	20180720	55,070070	12,119040	2	98
HÅ 04	Kragevig	Ubestemt Myotis	20180720	55,070070	12,119040	3	102
HÅ 04	Kragevig	Brunflagermus	20180720	55,070080	12,119040	6	94
HÅ 04	Kragevig	Dværgflagermus	20180720	55,070080	12,119040	20	94
HÅ 04	Kragevig	Vandflagermus	20180720	55,070080	12,119040	37	79
HÅ 05	Jungshoved Kirke	Damflagermus	20180719	55,080000	12,121690	2	98

Abr	Lok	Art	Dato	y	x	Antal reg.	Første registrering antal minutter efter solnedgang
HÅ 05	Jungshoved Kirke	Langøret flagermus	20180719	55,080040	12,121710	3	255
HÅ 05	Jungshoved Kirke	Troldflagermus	20180719	55,080040	12,121710	7	71
HÅ 05	Jungshoved Kirke	Dværgflagermus	20180719	55,080050	12,121710	22	94
HÅ 05	Jungshoved Kirke	Sydflagermus	20180719	55,080050	12,121710	3	117
HÅ 05	Jungshoved Kirke	Vandflagermus	20180719	55,080050	12,121710	25	92
HÅ 05	Jungshoved Kirke	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180719	55,080280	12,121820	7	91
HÅ 06	Bønsvig Strand	Vandflagermus	20180721	55,102220	12,172070	7	250
HÅ 06	Bønsvig Strand	Dværgflagermus	20180721	55,102220	12,172070	5	250
HÅ 12	Roneklint, nordøstlige sø	Skimmelflagermus	20180721	55,122380	12,130140	1	171
HÅ 12	Roneklint, nordøstlige sø	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180721	55,122380	12,130140	5	168
HÅ 12	Roneklint, nordøstlige sø	Sydflagermus	20180721	55,122380	12,130140	1	170
HÅ 12	Roneklint, nordøstlige sø	Dværgflagermus	20180721	55,122390	12,130140	14	167
HÅ 12	Roneklint, nordøstlige sø	Vandflagermus	20180721	55,122390	12,130140	6	168
HÅ 07	Præstø Fjord, Nysø	Dværgflagermus	20180722	55,123180	12,034370	1	315
HÅ 08	Præstø Havn	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180717	55,123540	12,039910	3	117
HÅ 09	Præstø Frederiksminde	Dværgflagermus	20180721	55,123600	12,050140	58	76
HÅ 09	Præstø Frederiksminde	Brunflagermus	20180721	55,123630	12,050120	10	56
HÅ 09	Præstø Frederiksminde	Dværgflagermus	20180721	55,123630	12,050120	18	79
HÅ 09	Præstø Frederiksminde	Sydflagermus	20180721	55,123650	12,050140	20	74
HÅ 09	Præstø Frederiksminde	Vandflagermus	20180721	55,123650	12,050160	217	69
HÅ 10	Jungshoved Skansen	Bredøret flagermus	20180718	55,130660	12,122140	5	186
HÅ 10	Jungshoved Skansen	Troldflagermus	20180718	55,130660	12,122140	8	177
HÅ 10	Jungshoved Skansen	Brunflagermus	20180718	55,130670	12,122140	6	196
HÅ 10	Jungshoved Skansen	Sydflagermus	20180718	55,130670	12,122140	5	193
HÅ 10	Jungshoved Skansen	Syd-/Brun-/Skimmelflagermus	20180718	55,130670	12,123070	12	174
HÅ 10	Jungshoved Skansen	Skimmelflagermus	20180718	55,130740	12,124170	9	177
HÅ 10	Jungshoved Skansen	Vandflagermus	20180718	55,130900	12,124890	53	167
HÅ 10	Jungshoved Skansen	Dværgflagermus	20180718	55,131070	12,125970	74	174
HÅ 13	Præstø Fjord, Evenåens udløb	Brunflagermus	20180721	55,145200	12,013320	4	278
HÅ 13	Præstø Fjord, Evenåens udløb	Dværgflagermus	20180721	55,145200	12,013320	2	280